

**Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського»**

Холодов С. А., Філіпцова К. А., Гребеніна А. А.

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ПОРУШЕННЯХ ФУНКЦІЙ
ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ»**

**Для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
спеціальності 017 Фізична культура і спорт (Фізична реабілітація)**

Одеса – 2024

УДК: 611:615.8:616.7

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол № 1 від 29.08.2024 р.)*

Рецензенти:

Ковальчук Л. Й. доктор медичних наук, професор, професор кафедри внутрішніх хвороб факультету медицини та громадського здоров'я Міжнародного гуманітарного університету.

Бабова І. К. доктор медичних наук, професор, професор кафедри спеціальної та інклюзивної освіти і реабілітації Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Холодов С. А., Філіпцова К. А., Гребеніна А. А.

Методичні рекомендації до проведення практичних занять та організації самостійної роботи з навчальної дисципліни «Фізична реабілітація при порушеннях функцій опорно-рухового апарату» [для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня, спеціальності 017 Фізична культура і спорт (Фізична реабілітація)] / Укладачі: С. А. Холодов, К. А. Філіпцова, А. А. Гребеніна. Одеса: Університет Ушинського, 2024. 35 с.

Методичні рекомендації до проведення практичних занять та організації самостійної роботи з навчальної дисципліни «Фізична реабілітація при порушеннях функцій опорно-рухового апарату» містять плани проведення і зміст практичних занять, самостійної роботи студентів, питання для самоперевірки, теми індивідуальних навчально-дослідних завдань, питання до екзамену. Послідовність тем зумовлена логікою викладу матеріалу і покликана забезпечити комплексність теоретичних знань і практичних навичок студентів.

УДК: 611:615.8:616.7

© С. А. Холодов, К. А. Філіпцова, А. А. Гребеніна, 2024

© Університет Ушинського, 2024

ЗМІСТ

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ПОРУШЕННЯХ ФУНКЦІЙ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ».....	4
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ПОРУШЕННЯХ ФУНКЦІЙ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ».....	12
РОЗДІЛ 1. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	14
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ.....	20
РОЗДІЛ 3. КОНТРОЛЬНІ ЗАСОБИ ПЕРЕВІРКИ РЕЗУЛЬТАТІВ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ	25
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	34

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ПОРУШЕННЯХ ФУНКЦІЙ
ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ»

Анотація навчальної дисципліни. Захворювання опорно-рухового апарату – це збірний термін, що охоплює патології різного характеру та локалізації. Вони можуть бути пов'язані з хрящовою та кістково-м'язовою системою. Порухення опорно-рухового апарату виникають унаслідок певного захворювання, що призводить до розладу рухових функцій. Ці хвороби призводять до повної або часткової нерухомості суглобів, а також накладають багато обмежень у повсякденному житті. Навчальна дисципліна «Фізична реабілітація при порушеннях функцій опорно-рухового апарату» спрямована на формування визначених освітньо-професійною програмою загальних та фахових компетентностей, зокрема здатності до застосування у професійній діяльності інноваційних засад фізичної реабілітації у відновному лікуванні захворювань і пошкоджень опорно-рухового апарату у дорослих, дітей, підлітків та осіб похилого віку. Обсяг дисципліни – 3 кредитт ЄКТС. Основні теми: клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної реабілітації при порушеннях функції опорно-рухового апарату, фізична реабілітація при переломах кісток опорно-рухового апарату, фізична реабілітація при функціональних порушеннях суглобів, фізична реабілітація при пошкодженнях м'яких тканин (м'язів, фасцій, зв'язкового апарату та сухожилок), фізична реабілітація інвалідів з пошкодженнями та дефектами опорно-рухового апарату, застосування засобів фізичної реабілітації при народжених та придбаних деформаціях опорно-рухового апарату, фізична реабілітація при порушеннях постави, деформаціях хребта, грудної клітки, верхніх та нижніх кінцівок, фізична реабілітація при дегенеративні порушеннях опорно-рухового апарату. Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів поточного контролю та екзамену.

Мета навчальної дисципліни: сформувати у фахівців з фізичної реабілітації професійно необхідні в умовах практичної діяльності знання, уміння і навички для здійснення реабілітаційних заходів, спрямованих на відновлення порушених або компенсацію втрачених функцій організму людини; розуміння теоретичних, методологічних аспектів реабілітації осіб з порушеннями функцій опорно-рухового апарату.

Сформувати мотивацію щодо використання набутих знань у професійній діяльності.

Передумови для вивчення дисципліни: для вивчення навчальної дисципліни «Фізична реабілітація при порушеннях функцій опорно-рухового апарату» студенти мають опанувати знання з таких навчальних дисциплін, як: «Теорія і методика фізичної культури, спорту та фізичної реабілітації», «Реабілітаційна кінезіологія», «Мануальні засоби фізичної реабілітації».

Очікувані програмні результати навчання

ПРН 02. Приймати ефективні рішення щодо вирішення проблем у сфері фізичної культури, спорту та фізичної реабілітації, генерувати та порівнювати альтернативи, оцінювати ризики та ресурсні потреби.

ПРН 04. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань фізичної культури, спорту та фізичної реабілітації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

ПРН 12. Враховуючи індивідуальні психофізіологічні особливості людини, інтерв'ювати з метою збору фахової інформації анамнезу, перевіряти наявність чи відсутність всіх ключових моментів елементів анамнезу, а також наявності / відсутності характерних елементів анамнезу, які зазвичай приховують особи. Визначати та відрізняти різні порушення функціонального стану у відповідності до перенесених травм, наявних хронічних нозологій, віку, статі, способу життя тощо, визначати початкові ознаки порушень

функціонального стану, які з високою ймовірністю можуть посилитися у майбутньому.

ПРН 13. Визначати індивідуальний реабілітаційний план, який відповідає встановленому діагнозу та результатам комплексного обстеження; визначати мінімальні та максимальні потенційні можливості та потреби осіб, які реабілітуються, відповідно до діагнозу та наявних хронічних захворювань, віку, способу життя без застосування відповідних заходів фізичної реабілітації, а також після їх застосування.

ПРН 14. Застосовувати методи, процедури та засоби фізичної реабілітації, враховуючи індивідуальні особливості людини, аналізувати виконання індивідуального реабілітаційного плану відповідно до ключових критеріїв поточної та кінцевої успішності, вносити корективи відповідно до результатів аналізу його виконання та звернень особи, що реабілітується. Використовувати стандартні методи фізичної реабілітації в рамках індивідуального реабілітаційного плану, коригувати проєкт індивідуального реабілітаційного плану, розробляти і коригувати реабілітаційний маршрут та проводити відповідні реабілітаційні заходи у осіб з інвалідністю.

ПРН 15. Проводити необхідні реабілітаційні заходи для усунення, припинення або зменшення болю, досягнення максимально можливої фізичної самостійності, максимально можливого відновлення функцій організму осіб із порушенням опорно-рухового апарату та ортопедичними порушеннями, після перенесених побутових, спортивних або професійних травм, після перенесених серцево-судинних, респіраторних захворювань, а також із комплексними порушеннями, віковими ускладненнями тощо, відповідно до індивідуального реабілітаційного плану.

ПРН 16. Впроваджувати стандартні та індивідуальні комплекси вправ, спрямовані на збільшення координації та вправності рухів, збільшення сили м'язів, на максимально можливе відновлення здатності виконувати побутові та

професійні функції, компенсацію невиліковно порушених, втрачених чи відсутніх з народження функцій організму осіб, відповідно до індивідуального реабілітаційного плану. Навчати стандартним способам досягнення максимально можливої самостійності в побуті, самообслуговуванні, пересуванні, відповідно до індивідуального реабілітаційного плану.

Очікувані результати вивчення дисципліни:

знати:

- нормативно-правові акти, що діють у сфері фізичної реабілітації, процедуру проведення комплексного обстеження;
- порушення функціонального стану опорно-рухового апарату, характерні для наслідків відповідних хвороб, травм, наявних хронічних захворювань, віку, статі, способу життя тощо;
- загальні принципи і клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної реабілітації в різних періодах реабілітації при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату;
- стандартні плани реабілітації, потенційні можливості застосування відповідних заходів фізичної реабілітації при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату;
- реабілітаційні заходи для дорослих осіб та дітей із порушеннями опорно-рухового апарату, що сприяють відновленню рухової активності та функцій організму, фізичній самостійності, припиненню або полегшенню болю;
- особливості застосування засобів, форм і методів лікувальної фізичної культури, форм і методів лікувального масажу, фізіотерапевтичних засобів, механотерапії й працетерапії при травматичних ушкодженнях опорно-рухового апарату, залежно від загального стану людини, характеру і локалізації травми, методу лікування і способу іммобілізації, змісту і обсягу

хірургічного втручання, перебігу післяопераційного періоду, наявності супутніх захворювань, віку, рухового режиму, періоду реабілітації;

- роль та використання засобів фізичної реабілітації у комплексній реабілітації при діафізарних і епіфізарних переломах кісток, ампутаціях, артритах і артрозах, тотальному ендопротезуванні суглобів, порушеннях постави, сколіотичній хворобі та плоскостопості, особливості фізичної реабілітації при травмах у спортсменів;

- методологію проведення обстеження моторного розвитку дітей різного віку, визначення їх функціонального стану для встановлення рівня фізичного розвитку, методи, вправи та ігри, які можна використовувати для покращення функціонального стану та рівня розвитку дитини, відповідно до нозологій.

уміти:

- аналізувати, розуміти вимоги нормативно-правових актів у сфері фізичної реабілітації, збирати анамнез, проводити комплексне обстеження, тестування, огляд та документувати їх результати, вибирати і трактувати отриману інформацію;

- використовувати теоретичні знання (з анатомії, фізіології рухової діяльності, кінезіології тощо) в практичній діяльності;

- визначати стан і рівень фізичного розвитку людини, визначати та відрізняти різні порушення опорно-рухового апарату у відповідності до перенесених хвороб, травм, наявних хронічних захворювань, віку, статі, способу життя, виявляти початкові ознаки порушень функціонального стану опорно-рухового апарату, які з високою ймовірністю можуть посилитися у майбутньому;

- допомагати пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, розуміти та пояснювати патологічні процеси, які піддаються корекції, формулювати цілі, складати, обговорювати та пояснювати програму фізичної реабілітації;

- визначати індивідуальний план реабілітації та оцінювати потенційні можливості особи, що реабілітується, на основі проведеного комплексного обстеження;
- застосовувати методи, процедури та засоби фізичної реабілітації, враховуючи індивідуальні особливості людини, забезпечувати відповідність реабілітаційних заходів її функціональним можливостям та потребам;
- проводити необхідні реабілітаційні заходи для максимально можливого відновлення рухової активності та функцій організму, припинення або полегшення болю людини із порушеннями опорно-рухового апарату, ортопедичними порушеннями, різними травмами, комплексними порушеннями, віковими ускладненнями тощо, відповідно до індивідуального реабілітаційного плану;
- розробляти і впроваджувати стандартні та індивідуальні комплекси вправ, спрямовані на поліпшення функціонування опорно-м'язової системи та організму в цілому, збільшення сили м'язів, координації та вправності рухів, розвиток, відновлення та компенсацію невиліковно порушених, втрачених чи відсутніх з народження функцій організму людини, відповідно до індивідуального реабілітаційного плану;
- проводити обстеження моторного розвитку та визначати функціональний стан дітей різного віку для встановлення їх рівня розвитку, розробляти і проводити індивідуальні та групові заняття для покращення їх фізичного розвитку, за необхідності залучати дорослих родичів до проведення занять разом із фахівцем фізичної реабілітації та самостійно вдома.

Унаслідок досягнення результатів навчання здобувачі вищої освіти у контексті змісту навчальної дисципліни мають опанувати такі компетентності:

Загальні компетентності:

ЗК. 1 Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

- ЗК. 4 Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, працювати в команді, навчатися впродовж життя, використовувати сучасні інформаційно-комунікативні технології.
- ЗК. 7 Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети, дотримуватись правил і норм професійної етики, попереджати та розв'язувати конфлікти.

Спеціальні компетентності:

- СК 05 Здатність розв'язувати проблеми у сфері фізичної культури, спорту та фізичної реабілітації у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.
- СК.10 Здатність використовувати в практичній діяльності знання з анатомії, фізіології рухової активності, кінезіології; враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти, а також психофізіологічні особливості у практиці фізичної реабілітації.
- СК.11 Здатність проводити інтерв'ювання з метою збору фахової інформації анамнезу, вести відповідні записи та документацію; проводити комплексне обстеження із застосуванням необхідного інструментарію, визначати функціональний стан і рівень фізичного розвитку, виявляти порушення, надавати оцінку та визначати індивідуальний план реабілітації, враховуючи потреби та потенційні можливості особи, яка реабілітується.
- СК.12 Здатність визначати, розробляти та впроваджувати під керівництвом фізичного терапевта або у складі міждисциплінарної команди план проведення заходів та методів фізичної реабілітації, щоденні реабілітаційні заходи для осіб з інвалідністю; аналізувати виконання індивідуального реабілітаційного плану, вести відповідну документацію про хід виконання індивідуального реабілітаційного

плану.

СК.13 Здатність проводити необхідні реабілітаційні заходи з метою усунення, припинення або зменшення болю, відновлення функцій організму, фізичної самостійності, активності та самопочуття дорослих та дітей із порушеннями опорно-рухового апарату, ортопедичними порушеннями, побутовими, спортивними та професійними травмами, наслідками неврологічних, кардіореспіраторних та інших захворювань, комплексних порушень, а також для людей похилого віку з віковими ускладненнями; розробляти і впроваджувати комплекс вправ і рекомендацій, спрямованих на поліпшення функціонування опорно-м'язової системи та організму в цілому, координації, збільшення сили м'язів, вдосконалення вправності рухів, розвиток, відновлення та компенсацію порушених, втрачених чи відсутніх з народження функцій.

СК 14 Здатність визначати потребу у виробках медичного призначення у осіб, які потребують фізичної реабілітації; навчати користуванню технічними та іншими засобами реабілітації, адаптувати їх під індивідуальні потреби та особливості осіб, що реабілітуються.

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення дисципліни «Фізична реабілітація при порушеннях функцій опорно-рухового апарату» пов'язано з науковими дисциплінами: «Теорія і методика фізичної культури, спорту та фізичної реабілітації», «Реабілітаційна кінезіологія», «Мануальні засоби фізичної реабілітації», «Ергореабілітація», «Фізіологічні засади рухової діяльності та дисфункцій організму людини», «Фізична реабілітація при функціональних порушеннях нервової системи», «Фізична реабілітація при порушеннях функцій внутрішніх органів і систем».

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ПОРУШЕННЯХ ФУНКЦІЙ
ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ»

Тема 1. Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної реабілітації при порушеннях функції опорно-рухового апарату. Загальні дані про пошкодження та захворювання опорно-рухового апарату. Принципи та методи обстеження опорно-рухового апарату. Особливості застосування засобів фізичної реабілітації при функціональних порушеннях опорно-рухового апарату.

Тема 2. Фізична реабілітація при переломах кісток опорно-рухового апарату. Поняття про травму та травматичну хворобу. Загальна характеристика переломів. Переломи поясу та кісток верхніх кінцівок (переломи п'ясткових кісток). Переломи кісток нижніх кінцівок. Переломи хребта і тазу.

Тема 3. Фізична реабілітація при функціональних порушеннях суглобів. Загальна характеристика суглобів, їх пошкоджень та захворювань. Суглоби верхньої кінцівки. Реабілітація при ушкодженнях плечового суглоба. Вивихи у плечовому суглобі. Фізична реабілітація при звичному вивихі плеча. Травми ліктьового суглоба. Суглоби нижньої кінцівки. Пошкодження колінного суглоба. Пошкодження гомілково-стопового суглоба.

Тема 4. Фізична реабілітація при пошкодженнях м'яких тканин (м'язів, фасцій, зв'язкового апарату та сухожилок). Пошкодження зв'язкового апарату та сухожилок (тунельні синдроми, синдром кубітального каналу, пошкодження Ахіллової сухожилка, синдром карпального каналу). Особливості фізичної реабілітації при опіках та обмороженнях.

Тема 5. Фізична реабілітація інвалідів з пошкодженнями та дефектами опорно-рухового апарату. Застосування засобів реабілітації після оперативних втручань на органах опорно-рухового апарату. Поняття інвалідності, психолого-педагогічні особливості роботи з інвалідами. ампутація,

поліомієліт. Особливості застосування засобів фізичної реабілітації після протезування та ортезування.

Тема 6. Застосування засобів фізичної реабілітації при народжених та придбаних деформаціях опорно-рухового апарату. Загальні дані про захворювання опорно-рухового апарату. Особливості застосування засобів фізичної реабілітації при травмах опорно-рухового апарату.

Тема 7. Фізична реабілітація при порушеннях постави, деформаціях хребта, грудної клітки, верхніх та нижніх кінцівок. Реабілітація при порушеннях постави. Реабілітація при сколіозах, кіфозах, лордозах.

Тема 8. Фізична реабілітація при дегенеративні порушеннях опорно-рухового апарату. Артрити, етіологія, перебіг захворювання, принципи та засоби фізичної реабілітації. Артрози, етіологія, патогенез, клініка, принципи та засоби фізичної реабілітації. Дегенеративні порушення з'єднань хребта (остеохондроз, спондильоз, остеоартроз), етіологія, патогенез, клініка, принципи та засоби фізичної реабілітації. Фізична реабілітація при аномаліях та деформаціях (незрощення тіла хребця, спондилоліз, спондилолістез).

РОЗДІЛ 1.
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРОВЕДЕННЯ
ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми
1	<i>Вирішення практичних завдань «Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної реабілітації при порушеннях функції опорно-рухового апарату»</i>
2	<i>Вирішення практичних завдань «Фізична реабілітація при переломах кісток опорно-рухового апарата»</i>
3	<i>Вирішення практичних завдань «Фізична реабілітація при функціональних порушеннях суглобів»</i>
4	<i>Вирішення практичних завдань «Фізична реабілітація при пошкодженнях м'яких тканин (м'язів, фасцій, зв'язкового апарату та сухожилок)»</i>
5	<i>Вирішення практичних завдань «Фізична реабілітація інвалідів з пошкодженнями та дефектами опорно-рухового апарату»</i>
6	<i>Вирішення практичних завдань «Застосування засобів фізичної реабілітації при народжених та придбаних деформаціях опорно-рухового апарату»</i>
7	<i>Вирішення практичних завдань «Фізична реабілітація при порушеннях постави, деформаціях хребта, грудної клітки, верхніх та нижніх кінцівок»</i>
8	<i>Вирішення практичних завдань «Фізична реабілітація при дегенеративних порушеннях опорно-рухового апарату»</i>

ПЛАНИ ТА ЗМІСТ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Форма організації на занятті	Обов'язкове практичне завдання	Термін виконання
<i>Вирішення практичних завдань «Клініко-фізіологічне</i>	<i>Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком:</i> • Загальні дані про пошкодження та	<i>Завдання:</i> Визначити та записати у зошитах основні поняття.	На практичному занятті

обґрунтування застосування засобів фізичної реабілітації при порушеннях функції опорно-рухового апарату»	захворювання опорно-рухового апарату. • Принципи та методи обстеження опорно-рухового апарату. • Особливості застосування засобів фізичної реабілітації при функціональних порушеннях опорно-рухового апарату.	Скласти схему реабілітаційного обстеження при порушеннях опорно-рухового апарату (студенти працюють індивідуально).	
Вирішення практичних завдань «Фізична реабілітація при переломах кісток опорно-рухового апарата»	Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком: • Поняття про травму та травматичну хворобу. • Загальна характеристика переломів • Переломи поясу та кісток верхніх кінцівок (переломи п'ясткових кісток). • Переломи кісток нижніх кінцівок. • Переломи хребта і тазу.	Завдання: Визначити та записати у зошитах основні поняття. Скласти схему-програму фізичної реабілітації для осіб з переломами кісток верхньої і нижньої кінцівок (студенти працюють індивідуально).	На практичному занятті
Вирішення практичних завдань «Фізична реабілітація при функціональних порушеннях суглобів»	Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком: • Загальна характеристика суглобів, їх пошкоджень та захворювань.	Завдання: Визначити та записати у зошитах основні поняття. Скласти схему-програму фізичної	На практичному занятті

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Суглоби верхньої кінцівки.</i> Реабілітація при ушкодженнях плечового суглоба. Вивихи у плечовому суглобі. Фізична реабілітація при звичному вивихі плеча. Травми ліктьового суглоба. • <i>Суглоби нижньої кінцівки.</i> Пошкодження колінного суглоба. Пошкодження колінного суглоба. Пошкодження гомілково-стопового суглоба. 	<p>реабілітації при порушенні функції плечового, кульшового, колінного та гомілково-стопового суглобів. (студенти працюють індивідуально).</p>	
<p><i>Вирішення практичних завдань «Фізична реабілітація при пошкодженнях м'язих тканин (м'язів, фасцій, зв'язкового апарату та сухожилок)»</i></p>	<p><i>Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Пошкодження зв'язкового апарату та сухожилок • Тунельні синдроми, (синдром кубітального каналу, пошкодження Ахіллова сухожилка, синдром карпального каналу). • Особливості фізична реабілітація при опіках та обмороженнях. 	<p><i>Завдання:</i> Визначити та записати у зошитах основні поняття. Скласти схему-програму фізичної реабілітації при синдромі кубітального каналу, пошкодженні Ахіллова сухожилка, синдрому карпального</p>	<p>На практичному занятті</p>

		каналу, опіках та обмороженнях). (студенти працюють індивідуально).	
<i>Вирішення практичних завдань «Фізична реабілітація інвалідів з пошкодженнями та дефектами опорно-рухового апарату»</i>	<i>Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Застосування засобів реабілітації після оперативних втручань на органах опорно-рухового апарату. • Поняття інвалідності, психолого-педагогічні особливості роботи з інвалідами. ампутація, поліомієліт. • Особливості застосування засобів фізичної реабілітації після протезування та ортезування. 	<i>Завдання:</i> Визначити та записати у зошитах основні поняття. Скласти схему-програму фізичної реабілітації після оперативних втручань на органах опорно-рухового апарату, після протезування та ортезування. (студенти працюють індивідуально).	На практичному занятті
<i>Вирішення практичних завдань «Застосування засобів фізичної реабілітації при народжених та придбаних деформаціях опорно-рухового апарату»</i>	<i>Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Загальні дані про захворювання опорно-рухового апарату. • Клінічні прояви кривошиї, косорукості, вивиху стегна, клишоногості. Застосування засобів фізичної реабілітації. 	<i>Завдання:</i> Визначити та записати у зошитах основні поняття. Скласти схему-програму фізичної реабілітації кривошиї, косорукості, вивиху стегна,	На практичному занятті

		клишоногості. (студенти працюють індивідуально).	
<p><i>Вирішення практичних завдань</i></p> <p>«Застосування засобів фізичної реабілітації при народжених та придбаних деформаціях опорно-рухового апарату»</p>	<p><i>Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Клінічні прояви синдактилії, полідактилії, ектодактилії, амніотичних перетинок. Застосування засобів фізичної реабілітації. • Клінічні прояви недорозвитку і псевдоартрозу кісток гомілки. Застосування засобів фізичної реабілітації. 	<p><i>Завдання:</i></p> <p>Визначити та записати у зошитах основні поняття. Скласти схему-програму фізичної реабілітації при псевдоартрозі кісток гомілки. (студенти працюють індивідуально).</p>	<p>На практичному занятті</p>
<p><i>Вирішення практичних завдань</i></p> <p>«Фізична реабілітація при порушеннях постави, деформаціях хребта, грудної клітки, верхніх та нижніх кінцівок»</p>	<p><i>Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Реабілітація при порушеннях постави. • Реабілітація при сколіозах, кифозах, лордозах. 	<p><i>Завдання:</i></p> <p>Визначити та записати у зошитах основні поняття. Скласти схему-програму фізичної реабілітації при порушеннях постави; при сколіозах, кифозах, лордозах. (студенти працюють індивідуально).</p>	<p>На практичному занятті</p>

<p><i>Вирішення практичних завдань</i> «Фізична реабілітація при дегенеративних порушеннях опорно-рухового апарату»</p>	<p><i>Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Артрита, етіологія, перебіг захворювання, принципи та засоби фізичної реабілітації. • Артрози, етіологія, патогенез, клініка, принципи та засоби фізичної реабілітації. 	<p><i>Завдання:</i> Визначити та записати у зошитах основні поняття. Скласти схему-програму фізичної реабілітації при артриті, артрозі. <i>(студенти працюють індивідуально).</i></p>	<p>На практичному занятті</p>
<p><i>Вирішення практичних завдань</i> «Фізична реабілітація при дегенеративних порушеннях опорно-рухового апарату»</p>	<p><i>Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Дегенеративні порушення з'єднань хребта (остеохондроз, спондильоз, остеоартроз), етіологія, патогенез, клініка, принципи та засоби фізичної реабілітації. • Фізична реабілітація при аномаліях та деформаціях (незрощення тіла хребця, спондилоліз, спондилолістез). 	<p><i>Завдання:</i> Визначити та записати у зошитах основні поняття. Скласти схему-програму фізичної реабілітації при остеохондрозі, спондильозі, остеоартрозі. <i>(студенти працюють індивідуально).</i></p>	<p>На практичному занятті</p>

РОЗДІЛ 2.
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ теми	Назва теми	Форма контролю
1	<p>Тема 1. Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної реабілітації при порушеннях функції опорно-рухового апарату.</p> <p>Принципи та методи обстеження опорно-рухового апарату. Особливості застосування засобів фізичної реабілітації при функціональних порушеннях опорно-рухового апарату.</p>	<p style="text-align: center;">Усне опитування, перевірка практичних завдань, тестування, екзамен</p>
2	<p>Тема 2. Фізична реабілітація при переломах кісток опорно-рухового апарату.</p> <p>Переломи поясу та кісток верхніх кінцівок (переломи п'ясткових кісток). Переломи кісток нижніх кінцівок. Переломи хребта і тазу.</p>	
3	<p>Тема 3. Фізична реабілітація при функціональних порушеннях суглобів.</p> <p>Вивихи у плечовому суглобі. Фізична реабілітація при звичному вивихі плеча. Травми ліктьового суглоба. Пошкодження гомілковостопного суглоба.</p>	
4	<p>Тема 4. Фізична реабілітація при пошкодженнях м'язів, фасцій, зв'язкового апарату та сухожилок).</p> <p>Пошкодження зв'язкового апарату та сухожилок (тунельні синдроми, синдром кубітального каналу, пошкодження Ахіллової сухожилки, синдром карпального каналу).</p>	
5	<p>Тема 5. Фізична реабілітація інвалідів з пошкодженнями та дефектами опорно-рухового апарату.</p> <p>Особливості застосування засобів фізичної реабілітації після протезування та ортезування.</p>	
6	<p>Тема 6. Застосування засобів фізичної реабілітації при народжених та придбаних деформаціях опорно-рухового</p>	

	апарату. Особливості застосування засобів фізичної реабілітації при травмах опорно-рухового апарату.	
7	Тема 7. Фізична реабілітація при порушеннях постави, деформаціях хребта, грудної клітки, верхніх та нижніх кінцівок. Реабілітація при сколіозах, кіфозах, лордозах.	
8	Тема 8. Фізична реабілітація при дегенеративні порушеннях опорно-рухового апарату. Дегенеративні порушення з'єднань хребта (остеохондроз, спондиліоз, остеоартроз), етіологія, патогенез, клініка, принципи та засоби фізичної реабілітації. Фізична реабілітація при аномаліях та деформаціях (незрощення тіла хребця, спондилоліз, спондилолістез).	

ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ

Методологія процесу навчання та оцінювання знань здобувачів вищої освіти полягає в його переорієнтації із лекційно-інформативної на індивідуально-диференційовану, особистісно-орієнтовану форму та на організацію самоосвіти.

У структурі навчального навантаження здобувача вищої освіти за системою ECTS індивідуальна робота розглядається як один з основних компонентів навчальної діяльності і займає значну частину його навчального навантаження.

Різновидом індивідуальних занять є *індивідуальні навчально-дослідні завдання* (ІНДЗ), які відповідають інноваційним технологіям навчання. ІНДЗ – вид поза аудиторної індивідуальної роботи здобувача вищої освіти навчального чи навчально-дослідницького характеру, яке використовується в процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни.

ІНДЗ, як і інші модулі в межах залікового кредиту, оцінюється і має питому частку в підсумковій оцінці залікового кредиту. На виконання ІНДЗ відводиться 20 годин.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) виконується самостійно при консультуванні викладачем протягом вивчення дисципліни у відповідності до графіка навчального процесу.

ІНДЗ виконується з метою закріплення, поглиблення й узагальнення знань, одержаних здобувачами вищої освіти за час навчання та придбання практичних навичок їх застосування при вирішенні проблем сформульованих у рамках предметної області даної дисципліни.

ІНДЗ припускає наявність таких елементів наукового дослідження: практичної значущості; комплексного системного підходу до вирішення завдань дослідження; теоретичного використання передової сучасної методології і наукових розробок; наявність елементів творчості.

В процесі виконання ІНДЗ, разом з теоретичними знаннями і практичними навиками за фахом, здобувач вищої освіти повинен продемонструвати здібності до науково-дослідної роботи та вміння творчо мислити, навчитися розв'язувати науково-прикладні актуальні задачі.

ПРИБЛИЗНА ТЕМАТИКА (за вибором)

№ з/п	Завдання (<i>спеціальне реферування</i>) Підготувати доповідь з презентацією на електронному і паперовому носіях, виступити на занятті (протягом семестру).
1	Особливості застосування засобів фізичної реабілітації при порушеннях функції опорно-рухового апарату.
2	Особливості застосування засобів фізичної реабілітації при переломах тазових кісток
3	Особливості застосування засобів фізичної реабілітації при переломах стегнової кістки
4	Особливості застосування засобів фізичної реабілітації при переломах

	кістка гомілки
5	Особливості застосування засобів фізичної реабілітації при переломах кісток стопи
6	Особливості застосування засобів фізичної реабілітації при переломах кісток поясу верхньої кінцівки
7	Особливості застосування засобів фізичної реабілітації при переломах плечової кістки
8	Особливості застосування засобів фізичної реабілітації при переломах кісток передпліччя
9	Особливості застосування засобів фізичної реабілітації при переломах кісток кисті
10	Особливості застосування засобів фізичної реабілітації при деформаціях грудної клітки
11	Особливості застосування засобів фізичної реабілітації при дегенеративних захворюваннях суглобів
12	Особливості застосування засобів фізичної реабілітації при запальних захворюваннях суглобів
13	Особливості застосування засобів фізичної реабілітації при остеопорозі
14	Особливості застосування засобів фізичної реабілітації при захворюваннях хребта
15	Особливості застосування засобів фізичної реабілітації при дефектах осанки
16	Особливості застосування засобів фізичної реабілітації при плоскостопості
17	Особливості застосування засобів фізичної реабілітації при ампутаціях
18	Особливості застосування засобів фізичної реабілітації при ампутації верхньої кінцівки
19	Особливості застосування засобів фізичної реабілітації при ампутації нижньої кінцівки
20	Особливості застосування засобів фізичної реабілітації при оперативних втручаннях на органах грудної клітки
21	Особливості застосування засобів фізичної реабілітації при термальних травмах
22	Особливості застосування засобів фізичної реабілітації при при відмороженнях

ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИКОНАННІ ІНДЗ ПОВИНЕН ДОТРИМУВАТИСЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ, НЕ ДОПУСКАТИ АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ.

Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання (відповідно до ст. 69 Закону України «Про вищу освіту»).

Види академічного плагіату:

- копіювання;
- перефразування;
- компіляція;
- використання інформації (факти, ідеї, формули, числові значення тощо) з джерела без посилання на це джерело;
- подання як власних робіт (тез, аналітичних звітів, письмових робіт, есеїв тощо), виконаних на замовлення іншими особами, у тому числі робіт, стосовно яких справжні автори надали згоду на таке використання.

РОЗДІЛ 3.

КОНТРОЛЬНІ ЗАСОБИ ПЕРЕВІРКИ РЕЗУЛЬТАТІВ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

- ✓ Покази та протипоказання до використання засобів фізичної реабілітації при травмах та ушкодженнях опорно-рухового апарату.
- ✓ Спеціальні вправи при травмах опорно-рухового апарату.
- ✓ Завдання засобів фізичної реабілітації у періоді іммобілізації.
- ✓ Завдання засобів фізичної реабілітації у постімобілізаційному періоді.
- ✓ Завдання засобів фізичної реабілітації у відновному періоді.
- ✓ Обґрунтуйте з клініко-фізіологічних позицій необхідність застосування засобів фізичної реабілітації при хворобах суглобів.
- ✓ Чим відрізняються артрити від артрозів і який перебіг цих захворювань?
- ✓ Які завдання і як застосовують засоби фізичної реабілітації у відновному лікуванні артритів?
- ✓ Які завдання та специфіка застосування засобів фізичної реабілітації у відновному лікуванні деформуючих артрозів?
- ✓ Розкрийте поняття дегенеративно-дистрофічні ураження хребта, принципи та засоби фізичної терапії.
- ✓ Розкрийте поняття артрозу. Опишіть принципи та засоби фізичної терапії.
- ✓ Розкрийте поняття артрит, етіологію, перебіг захворювання, принципи та засоби фізичної терапії.
- ✓ Опишіть принципи терапії, ерготерапії після травми опорно-рухового апарату.
- ✓ Опишіть травматичні пошкодження опорно-рухового апарату.

- ✓ Розкрийте засоби фізичної терапії для відновлення силових якостей.
- ✓ Перелічіть складові реабілітаційної програми.
- ✓ Розкрийте стадії загоєння, їх функції.
- ✓ Опишіть ортопедичне фізичне обстеження.
- ✓ Розкрийте техніку виконання мануального м'язового тестування.
- ✓ Вкажіть протипоказання та застереження до обстеження скорочувальних структур.
- ✓ Розкрийте протипоказання та застереження щодо вимірювання амплітуди руху.
- ✓ Продемонструйте процедуру вимірювання амплітуди рухів.
- ✓ Опишіть рух по ступенях наявної амплітуди.
- ✓ Розкрийте класифікацію суглобів за будовою, формою суглобової поверхні, 10 ступенями свободи.
- ✓ Охарактеризуйте обстеження чутливості, порушення чутливості.
- ✓ Охарактеризуйте обстеження координації рухів.
- ✓ Охарактеризуйте основні неврологічні синдроми.
- ✓ Опишіть спастичність м'язів.
- ✓ Дайте визначення та опишіть клінічні ознаки черепно-мозкової травми.
- ✓ Охарактеризуйте види черепно-мозкової травми за тяжкістю.
- ✓ Охарактеризуйте функціональні порушення при черепно-мозковій травмі.
- ✓ Опишіть обстеження тону м'язів.
- ✓ Опишіть обстеження мобільності.
- ✓ Розкрийте профілактику пролежнів.
- ✓ Опишіть профілактику застійної пневмонії при гострих порушеннях мозкового кровообігу та черепно-мозковій травмі.
- ✓ Розкрийте профілактику суглобових контрактур при гострих порушеннях мозкового кровообігу та черепно-мозковій травмі.

- ✓ Опишіть засоби зменшення тонузу м'язів, особливості їх використання.
- ✓ Дайте визначення церебрального паралічу. Опишіть етіологію, патогенез, клініку, класифікацію захворювання.
- ✓ Проаналізуйте нормальний та патологічний моторний розвиток дитини першого року життя.
- ✓ Розкрийте принципи фізичної терапії дітей з церебральним паралічем.
- ✓ Проаналізуйте обстеження моторних функцій дітей з церебральним паралічем.
- ✓ Охарактеризуйте допоміжні засоби переміщення для дітей з церебральним паралічем: підбір, використання.
- ✓ Розкрийте роль гідротерапії у фізичній терапії дітей з церебральним паралічем.
- ✓ Розкрийте роль іпотерапії у фізичній терапії дітей з церебральним паралічем.
- ✓ Опишіть міопатію. Дайте характеристику захворювання, засоби фізичної терапії, які використовуються при міопатії.
- ✓ Опишіть розсіяний склероз. Дайте характеристику захворювання, засоби фізичної терапії, які використовуються при розсіяному склерозі.
- ✓ Опишіть кривошию. Дайте характеристику захворювання, засоби фізичної терапії, особливості їх використання.
- ✓ Опишіть вроджений вивих стегна, засоби фізичної терапії, особливості їх використання.
- ✓ Опишіть клишоногість, засоби фізичної терапії, особливості їх використання.
- ✓ Продемонструйте навички переміщення хворих зі спинномозковою травмою у ліжку (правила, види, техніка).
- ✓ Продемонструйте прийом масажу: розтирання (техніка виконання, різновиди).

- ✓ Продемонструйте прийом масажу: поглажування (техніка виконання, різновиди поглажування).
- ✓ Продемонструйте прийом масажу: вібрація (техніка виконання, різновиди).
- ✓ Продемонструйте навички переміщення хворих на візок та навпаки (правила, види, техніка).
- ✓ Продемонструйте навички переміщення неврологічних хворих у ліжку (правила, види, техніка).
- ✓ Покажіть вправи у вихідному положенні стоячи для відновленні навичок ходи постінсультних хворих.
- ✓ Продемонструйте навички переміщення хворих зі спинномозковою травмою у ліжку (правила, види, техніка).
- ✓ Покажіть засоби відновлення навичок дрібної моторики у постінсультних хворих.
- ✓ Продемонструйте вправи для відновлення рівноваги у положенні лежачи та сидячи для неврологічних хворих.
- ✓ Назвіть координаційні мозочкові проби: техніка виконання та аналіз результатів.
- ✓ Проаналізуйте техніку виконання та результати проби Ромберга (три ступені складності).
- ✓ Продемонструйте оцінку сили м'язів за шкалою Ловетта.
- ✓ Продемонструйте вправи для відновлення рівноваги неврологічних хворих у положенні стоячи.
- ✓ Продемонструйте дихальні маніпуляції при застійній пневмонії.
- ✓ Продемонструйте дихальні вправи для хворих на постільному режимі.
- ✓ Проаналізуйте техніку виконання та отримані результати проб Генча і Штанге.
- ✓ Проаналізуйте техніку виконання проби Летунова.

- ✓ Продемонструйте вимірювання амплітуди рухів хребта.
- ✓ Визначте больові відчуття за візуальною аналоговою шкалою.
- ✓ Визначте больову чутливість.
- ✓ Дайте характеристику проведення рекреаційних занять з дітьми з інвалідністю.
- ✓ Визначте дотикову чутливість. Дайте характеристику техніці визначення порушень сегментарної чутливості шкіри та Проаналізуйте отримані результати.
- ✓ Покажіть вегетативні проби: кліностатичну та ортостатичну. Обґрунтувати результати.
- ✓ Дайте характеристику особливостям переміщення хворих при переломі хребта й черепно-мозковій травмі.
- ✓ Дайте характеристику сегментарного масажу та його прийомам.
- ✓ Покажіть вегетативні проби. Рефлекс Даніні-Ашнера. Техніка виконання та обґрунтування результатів.
- ✓ Розкрийте засоби корекції порушень постави.
- ✓ Визначте силу м'язів за допомогою ручного та станового динамометра.
- ✓ Місце загальнорозвиваючих і спеціальних вправ у періодах реабілітації деформацій і захворювань опорно-рухового апарата.
- ✓ Обґрунтування особливостей фізичної реабілітації патологічних станів після травм і оперативних втручань.
- ✓ Засади методики занять у формуванні правильної постави.
- ✓ Характеристика розладу рухів – паралічів – повної відсутності довільних рухів.
- ✓ Паралічі й парези двох видів – спастичні і в'ялі.
- ✓ Засади, форми та методи фізичної реабілітації. Фази та стадії реабілітації і рухові режими.

✓ Методика фізичної реабілітації хворих з млявими і спастичними паралічами, з дитячими церебральними паралічами.

✓ Реабілітаційні програми для хворих із захворюваннями та травмами периферичної нервової системи

СИТУАЦІЙНІ ЗАДАЧІ

1. Ситуаційна задача: В міській дитячій поліклініці на лікуванні перебуває пацієнт 15 років з діагнозом: Кругло-ввігнута спина. Скласти програму фізичної реабілітації для даного пацієнта.
2. Ситуаційна задача: В травматологічному відділенні перебуває хворий К., 1979 р.н. після ампутації верхньої третини плеча. Скласти програму фізичної реабілітації для даного пацієнта.
3. Ситуаційна задача: В реабілітаційному центрі перебуває хворий К., 1967 р.н. після ампутації нижньої третини стегна. Скласти програму фізичної реабілітації для даного пацієнта.
4. Ситуаційна задача: На амбулаторне лікування у поліклінічне відділення дитячої міської лікарні поступив пацієнт з діагнозом: Сколіоз II ступеня. Скласти програму фізичної реабілітації для даного пацієнта.
5. Ситуаційна задача: На санаторно-курортне лікування в санаторій спрямовано хворого К., 1972 р., з діагнозом: Остеохондроз хребта з переважним ураженням поперекового відділу. Скласти програму фізичної реабілітації для даного хворого.

ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ
з навчальної дисципліни
«ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ПОРУШЕННЯХ ФУНКЦІЙ
ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ»

1. Засоби і методи фізичної реабілітації при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату. Встановлення цілей реабілітації.
2. Клініко-фізіологічне обґрунтування використання засобів фізичної реабілітації при захворюванні і ушкодженнях опорно-рухового апарату.
3. Планування реабілітаційного процесу. Підбір методів і засобів фізичної реабілітації на різних етапах загоєння чи хвороби.
4. Дайте характеристику «імобілізаційного періода», проаналізуйте особливості використання засобів та методів реабілітації в цьому періоді.
5. Дайте характеристику «постімобілізаційного періода», проаналізуйте особливості використання засобів та методів реабілітації в цьому періоді.
6. Дайте характеристику «відновного періода», проаналізуйте особливості використання засобів та методів реабілітації в цьому періоді.
7. Дайте характеристику принципів і методів обстеження опорно-рухового апарату. Основні положення обстеження амплітуди руху.
8. Методи та способи вимірювання об'єму та амплітуди рухів у суглобах. Види порушень рухів у суглобах та їх характеристика.
9. Об'єктивні та суб'єктивні методи оцінки (сили м'язів, болю, самопочуття).
10. Методи оцінки функціональних можливостей. Оцінка рухових навичок.
11. Обстеження м'язової системи.
12. Вимірювання амплітуди руху і мануальне тестування сили м'язів: шиї, тулуба, плечового поясу, кульшового суглобу, колінного та гомілково-стопного суглобів.
13. Функціональне обстеження постави. Перерахуйте ознаки анатомічної

постави. Охарактеризуйте різні види порушень постави.

14. Назвіть патологічні зміни, які можна виявити при огляді хребта. Надайте характеристику основних видів деформації хребта.
15. Охарактеризуйте аспекти нормальної ходи: цикли ходи, фази ходи, діапазон руху, реакцію суглобів та м'язову активність.
16. Назвіть основні типи патологічної ходи та основні функціональні критерії кожного виду патологічної ходи.
17. Назвіть основні етапи спостережного аналізу ходьби. Які тести оцінки ходи Ви знаєте? Охарактеризуйте їх.
18. Спеціальні вправи при травмах опорно-рухового апарату.
19. Проаналізуйте періоди застосування терапевтичних вправ при травматичних ушкодженнях опорно-рухового апарату.
20. Завдання ТВ у періоді іммобілізації.
21. Завдання ТВ у пості мобілізаційному періоді.
22. Завдання ТВ у відновному періоді
23. Фази травматичної хвороби. Колапс, шок (ериктильна та торпідна фази).
24. Реабілітація при вивихах. Фізична реабілітація на етапах відновного лікування травматичних вивихів.
25. Проаналізуйте особливості використання дихальних, загально-розвиваючих та спеціальних вправ, які застосовують під час реабілітації після травм опорно-рухового апарату.
26. Дайте характеристику принципів, засобів, методів фізичної реабілітації при дегенеративних захворюваннях суглобів.
27. Фізична реабілітація при запальних захворюваннях суглобів.
28. Переломи верхніх та нижніх кінцівок: клінічні прояви, лікування, завдання, засоби і методи реабілітації.
29. Переломи тазу і хребта: клінічні прояви, лікування, завдання, засоби та методи реабілітації.

30. Фізична реабілітація при остеопорозі
31. Фізична реабілітація при захворюваннях хребта.
32. Особливості фізичної реабілітації при остеохондрозі попереку.
33. Особливості фізичної реабілітації при дефектах осанки.
34. Особливості фізичної реабілітації при сколіозі.
35. Особливості фізичної реабілітації при плоскостопості.
36. Застосування засобів фізичної реабілітації під час пошкодження плечового поясу.
37. Застосування засобів фізичної реабілітації під час пошкодження верхніх та нижніх кінцівок.
38. Застосування засобів фізичної реабілітації під час пошкодження кисті та стоп.
39. Фізична реабілітація при ампутаціях. Медичні та біомеханічні проблеми пов'язані з ампутацією. Етапи реабілітаційної програми при ампутації.
40. Особливості фізичної реабілітації при ампутації верхньої кінцівки.
41. Особливості фізичної реабілітації при ампутації нижньої кінцівки.
42. Фізична реабілітація хворих при оперативних втручаннях на органах грудної клітки.
43. Фізична реабілітація термальних травмах. Медичні та біомеханічні проблеми пов'язані з термальними пошкодженнями. Види і ступені опіків. Реабілітація на різних етапах опікової хвороби. Етапи реабілітаційної програми при ампутації. Реабілітація при відмороженнях.
44. Фізична реабілітація після тотального ендопротезування колінного і кульшового суглобів.
45. Фізична реабілітація при травмах шелепно-лицевої ділянки, ЛОР органів і очей.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Афанасьєв С. М. Теоретико-методичні основи фізичної реабілітації осіб з функціональними порушеннями і дегенеративно-дистрофічними захворюваннями опорно-рухового апарату. Київ, 2018. 505 с
2. Герцик А. М. Теоретико-методичні основи фізичної реабілітації / фізичної терапії при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату: монографія / Андрій Герцик. Львів: ЛДУФК, 2018. 388 с.
3. Носова Н. Л. Превентивна фізична реабілітація дітей дошкільного віку з функціональними порушеннями опорно-рухового апарату. Київ, 2020. 418 с.
4. Сітовський А. М. Фізична терапія при порушенні діяльності опорно-рухового апарату: навч. посібн. / А. М. Сітовський. Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2022. 183 с.
5. Сітовський А. М. Лікувальна фізична культура при травмах та захворюваннях опорно-рухового апарату: навч. пос. / А. М. Сітовський, Г. В. Колесник, В. М. Ходінов, І. В. Савчук / Луцьк: АРТіП, 2018. 242 с.

Допоміжна література

1. Попадюха Ю. А. Сучасна реабілітаційна інженерія: монографія / Ю. А. Попадюха. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 108 с.
2. Фізична, реабілітаційна та спортивна медицина. Підручник для студентів і лікарів / за заг. ред. В.М. Сокрута. Краматорск: «Каштан». 2019. Т.1. 478 с.
3. Швесткова О. Ерготерапія: підручник / Швесткова Ольга, Свєцена Катержина. Київ, Чеський центр у Києві, 2019. 280 с.
4. Швесткова О. Фізична терапія: підручник / Швесткова Ольга, Сладкова Петра. Київ, Чеський центр у Києві, 2019. 272 с.
5. Fawcett C. Fundamentals of Tests and Measures for the Physical Therapist Assistant / Fawcett C., Fruth S. *Jones & Bartlett Learning*, 2020. 430 p.

6. Quiben M. Umphred's neurological rehabilitation / Quiben M., Reina-Guerra S., Lazaro RT (eds.); 7th edition. Boston: Elsevier, 2020. 1362 p.

Інформаційні ресурси в інтернеті

1. Національна бібліотека України ім. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua>
2. <http://subject.com.ua/biology/shans/152.html>
3. Бібліотека Університету Ушинського <https://library.pdpu.edu.ua>
4. Бібліотека – Університет Ушинського <https://pdpu.edu.ua>
5. www.anatomia.at.ua